

Handläggare
JHDatum
2025-09-30Diarienummer
Ju2025/01361Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar från Hyresgästföreningen

Rätt att installera laddpunkt hemma

Hyresgästföreningen vill ta tillfället i akt att inkomma med synpunkter på promemorian *Rätt att installera laddpunkt hemma (Ds 2025:13)*. Vi välkomnar ambitionen att genom lagstiftning stärka boendes möjligheter till tillgång till laddpunkter i flerbostadshus. Vi avstyrker dock förslaget då vi bedömer att det i sin nuvarande form inte är ändamålsenligt och saknar viktiga klargöranden. Risker är betydande att lagen inte kommer att användas i praktiken och därmed inte bidra på ett effektivt sätt till elektrifieringen. Det som behövs är åtgärder som verkligen gör skillnad för hyresgäster, inte en pappersrättighet som få kan nyttja.

En outnyttjad rättighet

Förslaget innebär en ny rätt för hyresgäster att, med hyresvärdens samtycke eller efter prövning i hyresnämnd, installera en laddpunkt på sin parkeringsplats. Hyresgästen förväntas själv stå för alla kostnader för installation, drift och underhåll.

Hyresgästföreningen bedömer att detta riskerar att bli en ”pappersrättighet” snarare än en reell möjlighet. För många hyresgäster kommer det framstå som både dyrt och osäkert att investera i laddinfrastruktur på en plats de inte äger och med begränsad nyttjanderätt. Detta riskerar att leda till mycket låg användning av den föreslagna lagstiftningen.

Kostnaden blir en barriär

Elektrifieringen av transportsektorn måste ske på ett socialt rättvist sätt. I dagsläget har ägare av småhus och bostadsrätter betydligt bättre möjlighet att få tillgång till laddpunkter jämfört med hyresgäster, eftersom det både finns riktade ekonomiska stöd och påverkansmöjligheten är större. Att hyresgästerna själva ska stå för samtliga kostnader innebär en mycket hög tröskel.

Förslaget tar inte tillräcklig hänsyn till att många hyresgäster inte har de ekonomiska förutsättningarna att göra den typen av investering som installation av laddpunkter innebär. I promemorian konstateras att det redan finns statliga stöd för laddinfrastruktur, exempelvis genom Klimatklivet. Vi vill understryka att dessa stöd inte är tillgängliga för enskilda hyresgäster. Klimatklivet riktar sig till fastighetsägare, bostadsrättsföreningar, företag och kommuner, men inte till privatpersoner som hyr en parkeringsplats.

Det innebär att hyresgäster, som enligt förslaget själva förväntas stå för installation, drift och underhåll av en laddpunkt ställs utanför de befintliga stödformerna. Resultatet blir en tydlig orättvisa mellan olika upplåtelseformer. Medan villaägare och bostadsrättshavare kan få offentligt stöd för installation av laddinfrastruktur, förväntas hyresgäster själva bära hela kostnaden.

Utan kompletterande stödformer, exempelvis genom ett utökat klimatkliv, kommer lagen i praktiken främst att gynna ekonomiskt starka hushåll. Det är heller inte ekonomiskt effektivt att enskilda installerar laddpunkter var för sig i stället för att det görs samordnat av fastighetsägaren.

Praktiska och rättsliga hinder

Utöver kostnadsfrågan finns flera praktiska hinder. Processen med skriftlig begäran, risk för avslag från hyresvärden och eventuella prövningar i hyresnämnden kan upplevas som krånglig och tidskrävande. Många hyresgäster kommer sannolikt inte att driva frågan vidare, även om de har rätt.

Ett annat hinder är osäkerheten kring nyttjanderätten. Många parkeringsplatser saknar långsiktigt skydd, vilket skulle få många hyresgäster att tveka kring att investera i laddutrustning. Utredningen pekar själv på detta problem men lämnar det utan lösning. Förslaget riskerar därmed att bli ineffektivt.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser vi en påtaglig risk att lagen inte kommer att användas i praktiken och därmed inte bidra på ett effektivt sätt till omställningen av fordonsflottan. Kostnadsansvaret läggs helt på hyresgäster, utan tillgång till stödformer, samtidigt som processen är krånglig och nyttjanderätten osäker. Förslaget riskerar därför att i praktiken bli en outnyttjad rättighet.

Vi menar att hyresvärdar istället bör ges ett tydligare ansvar för att tillhandahålla laddpunkter, samtidigt som hyresgäster skyddas från oskäligen kostnadsökningar. Endast genom sådana förändringar kan omställningen komma alla till del samt bli både socialt rättvis och effektiv.

Hyresgästföreningen

Marie Linder, förbundsordförande

Joachim Höggren, utredare